

Warszawa, 30 listopada 2012 r.

Informacja o wysokości minimum socjalnego we wrześniu 2012 r.

Jesteśmy świadkami spowolnienia polskiej gospodarki. Świadczą o nim zarówno dane o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju z ostatnich miesięcy (por. GUS 2012a), jak i wyniki prognoz nawet dość optymistycznie nastawionych ośrodków analitycznych (IE NBP 2012).

Gorsze warunki funkcjonowania gospodarstw domowych w Polsce są istotnym tłem dla śledzenia poziomu kosztów utrzymania niezamożnych rodzin. W niniejszej informacji przedstawiamy wartości **minimum socjalnego** w warunkach, jakie panowały we **wrześniu br.**

Tabela 1. Zmodyfikowane minimum socjalne – wrzesień 2012 r., w zł.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	247,36	494,72	694,19	751,42	950,89	1 207,59	237,53	475,05
Mieszkanie	373,18	537,73	732,00	732,00	926,40	1 120,93	373,18	537,73
– eksploatacja	319,34	470,34	651,68	651,68	824,31	995,88	319,34	470,34
– wyposażenie	53,83	67,38	80,32	80,32	102,10	125,05	53,83	67,38
Edukacja	13,89	27,78	174,82	134,23	281,27	401,61	0,00	0,00
Kultura i rekreacja	113,94	141,35	178,14	185,97	222,76	267,39	97,41	135,00
Odzież i obuwie	47,05	94,10	139,33	139,18	184,41	229,50	37,38	74,77
Ochrona zdrowia	40,01	76,49	99,09	100,42	123,02	146,96	80,39	157,26
Higiena osobista	29,08	56,30	68,55	82,46	95,31	121,56	24,60	47,34
Transport i łączność	79,31	145,71	402,00	412,52	412,52	423,04	111,12	173,10
Pozostałe wydatki	75,50	110,19	149,29	152,29	159,83	156,74	76,93	112,02
Razem	1 019,31	1 684,36	2 637,40	2 690,48	3 356,41	4 075,31	1 038,54	1 712,27
- na 1 osobę	1 019,31	842,18	879,13	896,83	839,10	815,06	1 038,54	856,13

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Uwaga: Symbole użyte w tabeli oznaczają odpowiednio: M – mężczyzna w wieku 25–60 lat, K – kobieta w wieku 25–60 lat, M+K/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety, DM – dziecko młodsze w wieku 4–6 lat, DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat. W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio mężczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

W porównaniu do badania z czerwca br., aktualnie przedstawiane wartości minimum socjalnego obniżyły się: dla osoby samotnie gospodarującej było to **1 019,31 zł**, dla samotnego emeryta **1 038,54 zł**, dla rodziny z dwojgiem dzieci **3 356,41 zł** (czyli 839,10 zł na osobę). Indeks cen towarów i usług konsumpcyjnych (CPI) wskazywał na stagnację (-0,7 punktu); w tych

warunkach koszyki minimum socjalnego straciły na wartości od 1,8 punktu procentowego dla gospodarstw emeryckich do 2,4 punktu dla 2-osobowego gospodarstwa osób w wieku produkcyjnym.

Tabela 2. Struktura zmodyfikowanego minimum socjalnego (wrzesień 2012 r., w %).

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	24,3	29,4	26,3	27,9	28,3	29,6	22,9	27,7
Mieszkanie	36,6	31,9	27,8	27,2	27,6	27,5	35,9	31,4
– eksploatacja	31,3	27,9	24,7	24,2	24,6	24,4	30,7	27,5
– wyposażenie	5,3	4,0	3,0	3,0	3,0	3,1	5,2	3,9
Edukacja	1,4	1,6	6,6	5,0	8,4	9,9	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	11,2	8,4	6,8	6,9	6,6	6,6	9,4	7,9
Odzież i obuwie	4,6	5,6	5,3	5,2	5,5	5,6	3,6	4,4
Ochrona zdrowia	3,9	4,5	3,8	3,7	3,7	3,6	7,7	9,2
Higiena osobista	2,9	3,3	2,6	3,1	2,8	3,0	2,4	2,8
Transport i łączność	7,8	8,7	15,2	15,3	12,3	10,4	10,7	10,1
Pozostałe wydatki	7,4	6,5	5,7	5,7	4,8	3,8	7,4	6,5
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Głównym czynnikiem spadku wartości koszyków minimum była duża, sezonowa obniżka cen artykułów żywnościowych, zwłaszcza warzyw i owoców. Spadek cen w tych grupach według wskaźnika CPI wynosił, odpowiednio, 28,1 oraz 13,9 punktów procentowych. Wartość modelowych wydatków na żywność, w porównaniu z danymi z czerwca, spadła o 8,3 – 8,8%.

Tabela 3. Dynamika koszyka w okresie VII-IX 2012 na tle wskaźnika inflacji (VI 2012 r. =100).

Wyszczególnienie	Typ gospodarstwa domowego				Dynamika wzrostu cen (CPI)
	Pracownicze 1-osobowe	Pracownicze 4-osobowe	Emeryckie 1-osobowe	Emeryckie 2-osobowe	
Żywność	91,6	91,5	91,2	91,2	96,8
Eksploatacja mieszkania	100,6	100,7	100,6	100,7	100,5
Wyposażenie mieszkania	100,7	100,6	100,7	100,7	100,2
Edukacja	101,8	102,8	-	-	101,5
Ochrona zdrowia	100,4	100,6	100,9	100,9	100,5
Odzież i obuwie	101,0	102,3	101,3	101,3	95,4
Higiena osobista	100,0	99,9	99,9	99,9	100,4
Kultura i rekreacja	100,7	100,5	101,7	101,1	100,3
Transport i łączność	100,2	100,3	100,4	100,6	100,0*
Ogółem	98,1	98,0	98,2	97,7	99,8

Źródło: Obliczenia IPiSS oraz własne na podstawie GUS 2012b. * Dotyczy wydatków na łączność.

Duże różnice między wskaźnikiem CPI a koszykami minimum dotyczyły odzieży i obuwia: choć ogólny wskaźnik dla tych towarów i usług spadł o 4,7 punktu proc., wartość koszyków odzieżowych wzrosła (najbardziej w gospodarstwach z trojgiem dzieci: 2,6 punktu).

Niemale różnice w dynamice kosztów występowały w wydatkach edukacyjnych w gospodarstwach z dziećmi. Wpłynęła na to zwyżka kosztów związana z początkiem roku szkolnego. Nieco wyższe były także wydatki w dziedzinie rekreacji i kultury, gdzie uwzględniono m.in. wydatki dodatkowe związane z przejściem z analogowej na cyfrową telewizję naziemną.

Opracował: dr Piotr Kurowski

Literatura:

Deniszczuk L., Kurowski P., Styrc M. (2007), *Progi minimalnej konsumpcji gospodarstw domowych wyznaczone metodą potrzeb podstawowych. Rodzaje, oszacowania i zastosowania polityce społecznej*, IPiSS, Warszawa.

Deniszczuk L., Sajkiewicz B. (1997), *Kategoria minimum socjalnego*, w: Golinowska (1997).

Golinowska S. (1997), *Polska bieda II. Kryteria – Ocena – Przeciwdziałanie*, IPiSS, Warszawa.

GUS (2012 a): *Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju. Październik 2012*, Warszawa.

GUS (2012 b): *Biuletyn Statystyczny* Nr 10/12, Warszawa.

IE NBP (2012) *Informacja o kondycji sektora przedsiębiorstw ze szczególnym uwzględnieniem stanu koniunktury w III kw. 2012 oraz prognozę koniunktury na IV kw. 2012*, Instytut Ekonomiczny, Warszawa.